

احضار بابت نیکا

خبرگزاری میزان وابسته به قوه قضائیه اعلام کرد: «به واسطه انتشار مطالب کذب، توهین آمیز و تبلیغ علیه نظام در فضای مجازی پس از انتشار گزارش جعلی سایت انگلیسی BBC در رابطه با پرونده نیکا شاکرمی، دادستانی تهران علیه تعدادی از خبرنگارها و فعالان رسانه‌ای اعلام جرم کرد. دادستانی تهران در راستای وظیفه قانونی عدلیه برای مقابله با برهم‌زنندگان امنیت روانی جامعه، ضمن اعلام جرم، برای این افراد پرونده قضایی تشکیل داد و جهت ارائه توضیحات به دادسرای تهران احضار شدند. گفتنی است روز گذشته در حالی سایت bbc جهانی گزارشی جعلی و نادرست و پرآشوبه در رابطه با پرونده نیکا شاکرمی منتشر کرد که پیشتر به این پرونده رسیدگی دقیق قضایی صورت گرفته و نتایج بررسی‌ها نیز رسماً در رسانه‌ها اعلام شد.»

مرگ نیکا شاکرمی در شهریور سال ۱۴۰۱ و در بحبوحه اعتراضات آن روزها در واکنش به مرگ مهسا امینی، از جمله اتفاقاتی بود که شایعات بسیاری پیرامونش شکل گرفت. در نهایت اظهارنظرها و تایید و ردیابی از سوی خانواده او اتفاق افتاد که نحوه مرگ او را در هاله‌ای از ابهام برای افکار عمومی فرو برد؛ البته تلاش‌هایی برای توضیح اتفاق از سوی دستگاه‌های مربوطه صورت گرفت که به دلیل فضای متشنج آن روزها و عصبانیت جاری در جامعه و البته بازپس‌گیری برخی سخنان و به زیر سوال بردن برخی توضیحات از سوی خانواده نیکا، موجب شد افکار عمومی صورت نگیرد و حالا چندی پیش بی‌بی‌سی در مستندی از دستیابی به اسنادی سخن گفت که آن حادثه را تلخ‌تر و ناگوارتر از حتی کشته شدن در حوادث عنوان کرد و در پس آن واکنش‌ها و اظهارنظرهایی گاهی از روی برانگیخته شدن احساس و براساس آنچه در آن گزارش بیان شده (بدون در نظر گرفتن صحت یا عدم صحت آن)، صورت گرفت که حالا موجب اعلام جرم از سوی دادستانی برای برخی خبرنگاران شد.

البته در این بین در واکنش به این گزارش برخی چهره‌های تحلیلگر هم بودند که به بررسی جزئیات این گزارش ورد ادعاهای آن پرداختند. از جمله حسین قاسمی، کارشناس مسائل سیاسی و رسانه اصولگرا است که در رشته توییتهای ایرادات موجود در این گزارش پرداخته و نوشته است: «فارغ از اینکه خانم شاکرمی بر اثر چه حادثه یا اتفاقی فوت کرده، می‌توان با قاطعیت گفت گزارشی که توسط بی‌بی‌سی منتشر شده، به‌دلیل مختلف جعلی و فاقد اعتبار است. جعل‌کننده از اطلاعات بسیار کمی درباره سازمان و سازوکار سپاه برخوردار بوده یا تمرد داشته است.» پس از آن او به توضیح برخی موارد اشتباه در این گزارش پرداخته است. مثلاً در اولین مورد تصریح کرده است: «رسیدگی به این گونه اتهامات که توسط نیروهای سپاه یا بسیج انجام می‌شود، در حوزه حفاظت اطلاعات سپاه می‌باشد. سازمان اطلاعات سپاه تحت هیچ شرایطی به اتهامات نیروهای سپاه نمی‌تواند ورود کند. حتی اگر پرسنل اطلاعات سپاه هم متهم شوند، حفاظت اطلاعات احضار و اقدامات لازم را انجام می‌دهد. در مطالب منتشرشده توسط بی‌بی‌سی، شاهد این هستیم که بازجویی و تحقیق توسط اطلاعات سپاه انجام و گزارش توسط رئیس سازمان اطلاعات سپاه به فرمانده کل سپاه داده شده است. این خلاف قوانین و مقررات سپاه است... [در لیست عنوان شده] هیچ اسمی یا نامبایدی از سازمان حفاظت اطلاعات سپاه به عنوان متولی و صاحب کار وجود ندارد. براساس همین برگ شاهد آن هستیم در موضوعی که درون سازمانی است و دارای طبقه‌بندی، در لیست حاضران افرادی از نیروی انتظامی هم حضور داشته‌اند. مثلاً یکی از حاضران را سردار سیدرضا موسوی، فرمانده تیپ ویژه تهران بزرگ نیروی انتظامی معرفی کرده است. فارغ از اینکه فرمانده تیپ ویژه تهران بزرگ نیروی انتظامی چه ربطی به بحث داخلی اطلاعات سپاه داشته، یک سرچ ساده به ما می‌گوید فرمانده تیپ ویژه تهران بزرگ در مهرماه ۱۴۰۱ سردار احمدنوری بوده نه سردار سیدرضا موسوی.» یا در بخش دیگر نوشته است: «براساس این برگه‌ها متهم‌ها را آزاد کردن، کار خاصی هم نکردن و... [دیگره] نمی‌بودن [فرمانده] نمی‌خواهد. اینجا آمده به دستور سردار فرماندهی حفاظت اطلاعات سازمان اطلاعات استان تهران، نعیم به توییح و درج در پرونده محکوم شده او [برای] حفاظت از عنوان رئیس استفاده می‌شود نه فرمانده. مسئول حفاظت اطلاعات سازمان اطلاعات سپاه یک استان اینجا تهران سردار نیست.» همچنین در بخش دیگری تصریح کرده است: «تأمل بفرمایید در این مطالب. اصلاً مرسوم و معمول نیست آوردن چنین مطالبی در گزارش‌های دستگاه‌های اطلاعاتی و حفاظتی به فرمانده کل. این گزارش توسط کسی یا کسانی جعل شده که سابقه چنین مکاتباتی را نداشته و روش گزارش به فرمانده کل را نمی‌دانند و الا بحث تحریک ذهنی [و...] را نمی‌آوردن.» خبر مرگ نیکا همانند مرگ بسیاری جوان دیگر در آن اعتراضات درآورد بود و البته شفاف‌سازی درباره آن و اقعان افکار عمومی و خانواده او هم موضوعی حائز اهمیت است، که امید است، ادعاها به درستی پاسخ داده شود.

عکس: خبرنگاری مهر

فرقه ایتنا

بررسی مواضع سیاسی تندروها در یک شبکه اجتماعی داخلی به بهانه حملات اخیر به عضو دفتر رهبری

فرهاد فخرآبادی

خبرنگار گروه سیاسی

در بین بسترهای پیام‌رسان داخلی که برای رقابت با تلگرام ایجاد شدند، ایترا را می‌توان دارای جایگاهی بالاتر از سایر پیام‌رسان‌ها دانست؛ بستری که به ویژه پس از آغاز اعتراضات سراسری پاییز ۱۴۰۱ مورد استفاده بالایی در بین اصول‌گرایان قرار گرفت و محور بسیاری از بحث‌ها و برنامه‌های خود را که پیشتر در پیام‌رسان‌های خارجی انجام می‌گرفت، به این بستر انتقال دادند و برخی دعوای داخلی‌شان هم در این فضا ایجاد شد. البته در این میان محورهای مهمی هم بعضاً به وجود می‌آمد که پیرامون نقاطی مشترک در بین ایتایی‌ها بود که بعضاً برای انتقالش به آن دسته از افرادی که به این اپلیکیشن نپیوسته‌اند، این محورها از فضای ایترا فراتر رفته و به بسترهایی مانند ایکس (تویتر سابق) هم کشیده شد. این گزارش به بهانه حملات اخیر به مهدی فضائلی نگاهی به مهم‌ترین بحث‌ها و محورهای مطرح‌شده در ایترا و توسط ایتایی‌ها در محورهای سیاسی دارد.

حکومت، حاکمیت و نظام

بحث پیرامون موضوعات مرتبط با حکومت‌داری و مسائل مرتبط با جمهوری اسلامی در بین ایتایی‌ها بیشتر زمانی به‌صورت بازنشر یک متن دیده می‌شود که با بزنگاه حساسی پیش رو بوده و یا اینکه یک سوال مهم در اذهان عمومی ایجاد شده باشد. نمونه‌های زیادی را در این زمینه می‌توان در همین ماه‌های اخیر مورد اشاره قرار داد که در این قسمت به برخی از آنها اشاره می‌شود:

یکی از محورهای مهم که در کانال‌های ایترا در حوزه حکومت و جمهوری اسلامی مانور داده شد و مطالب زیادی در این زمینه تولید و به‌صورت گسترده بازنشر شد، بحث انتخابات و لزوم بالا رفتن مشارکت در انتخابات اسفند ۱۴۰۲ مجلس دوازدهم و خبرنگاران ششم بود. در این حوزه تلاش‌ها بر این سمت بود که ضمن تهییج کردن ایتایی‌ها برای مشارکت در انتخابات، با آوردن مثال‌هایی از اسلام از آنها خواسته شود که برای بالا رفتن مشارکت خودشان هم دست به کار شوند. نمونه‌ها در این حوزه بسیار است و یادداشت‌ها و متن‌های زیادی را می‌توان آورد که به‌صورت تکراری در کانال‌های مختلف ایترا چرخیده بودند اما برای نمونه می‌توان به محورهایی اساسی در این یادداشت‌ها اشاره کرد.

رضایت از همان میزان مشارکت را داشت. برای مثال در یکی از این متن‌های مشترک آمده بود: «مشارکت بیش از ۴۰٪ مردم بی‌دفاع ایران، زیر بمباران سنگین روانی دشمن، یک معجزه تاریخی است؛ اما شک ندارم اگر بستر تسلط بر افکار و در نتیجه کنترل رفتار بسیاری از مردم از طریق فضای مجازی توسط دولت برای دشمن فراهم نشده بود، مشارکت سالم تا ۸۰٪ افزایش پیدا می‌کرد. این مجلس باید مجلس صیانت از مردم باشد... (برگرفته از کانال فتح انقلاب)»

درباره مقاطع حساس دیگری که در همین چند هفته اخیر تجربه کرده‌ایم نیز شاهد تولید و بازنشر متن‌هایی بوده‌ایم. برای مثال یکی از متن‌هایی که در زمینه بازگشت گشت ارشاد بین کانال‌های ایتایی چرخش بالایی داشت، متنی کوتاه با عنوان «آقایان اصلاً نخوایستیم!!» بود که محوریتش بر حمایت از نیروی انتظامی قرار داشت و در آن به نوعی از مجلس یازدهم خواسته شده بود که بی‌خیال طرح جدید عفاف و حجاب شوند و از همین طرح قدیمی حمایت کنند. در این متن آمده بود: «آقایان ما اصلاً لایحه حجاب نخوایستیم! دست شما درد نکند! حالا که با همین قوانین فعلی، نیروهای فداکار فراجا خوب وارد عمل شده‌اند، بی‌خیال لایحه‌ای شوید که تصویبش اینقدر طول داده شد که دیگر کسی منتظرش نیست. لطفاً این ماه آخر مجلس فعلی را به مسائل بر زمین مانده دیگر بگذرانید. مگر اینکه با این ترند به دنبال جمع کردن طرح نور باشید! (برگرفته از کانال گروه فرهنگی ۳۱۳)»

اما در بین مطالبی که به‌صورت گسترده در بین کانال‌های ایتایی منتشر شد و سوزو آن را پاسخ به یک ابهام عمومی می‌توان دانست، یادداشتی طولانی درباره دوره‌های ریاست‌جمهوری در تاریخ جمهوری اسلامی ایران بود. این یادداشت زمانی منتشر شد که پس از رد صلاحیت حسن روحانی در انتخابات مجلس خبرگان، مباحثی در فضای مجازی با طرح این عنوان که «چرا از بین ۸ نفری که به‌عنوان رئیس‌جمهوری در تاریخ ایران انتخاب شده‌اند، ۵ نفر از آنها سرانجام خوبی نداشتند و با عناوین و اتهاماتی روبه‌رو شده‌اند؟» ایجاد شده بود. پس از طرح این پرسش در فضای مجازی، یادداشتی به‌صورت گسترده در کانال‌های ایتایی منتشر شد که در ابتدای آن نوشته شده بود: «چرا بعد از انقلاب اکثر رؤسای جمهور با ولی فقیه زمان خود زاویه گرفتند و دچار انحراف شدند؟» اما در ادامه نویسنده وارد مصادیق شده بود تا به این سوال اساسی پاسخ دهد. در ابتدای متن پیشنهاد داده بود: «باید دو واحد درس عمومی تحت عنوان زیبرشناسی و اشعث‌شناسی در دانشگاه‌ها برگزار کرد تا جوان امروزی رمز و رازهای سقوط و نزول سیاسیون انقلابی را خوب درک نموده تا بتواند انقلاب را بهتر یاری کند. (برگرفته از کانال نسیم خدمت بروچرد)»

در بخش دیگری از این یادداشت پس از آنکه ویژگی‌هایی از زیبر برشمرده شد، در تطبیق زیبر با «اکبر هاشمی‌رفسنجانی، سیدمحمد خاتمی، محمود احمدی‌نژاد و حسن روحانی» اینگونه نوشته شده بود: «مهمترین وجه اشتراک زیبر و رؤسای جمهور پس از انقلاب خب دنیا است. خب دنیا ی رؤسای جمهور سبب ضعف تقوای الهی و این خود زمینه‌ساز ولایت‌گریزی آنان

برای مثال در حوزه تشویق دیگران برای حضور در انتخابات با استفاده مثالی از تاریخ اسلام می‌توان به یادداشتی اشاره کرد که به صورت گسترده در ایتا منتشر شد. در بخشی از این یادداشت آمده بود: «با خودت هستم آقای /خانم انقلابی! اگر واقعاً به خدا و آخرت ایمان داری بدان که برای بالا بردن مشارکت باید کار کنی و گزینه اتفاقات بدی عمل افتاد که اثرش را حتی روی جبهه فلسطین و یمن هم خواهد گذاشت و ممکنه در امر پیروزی گره بیفته. یادت که نرفته شیعه داشت پیروز می‌شد که عمروعاص بین لشکر علی تفرقه انداخت و تا امروز صفحه تاریخ به غلط ورق خورد... یک کار اساسی برای بالا بردن مشارکت اینه که هریک از ما برای خدا با ۵ نفر از فامیلمون که می‌دونیم رأی نمیده تماس بگیریم و باهاشون صحبت کنیم. نگو: فایده نداره تو به تکلیفت عمل کن و یادت نره که باید در محضر خدا جواب بدی. (برگرفته از کانال شمال پاتوق)»

اما متن‌های دیگری هم در این حوزه منتشر شد که در آن سعی شده بود شرط بهبود وضعیت را شرکت در انتخابات معرفی کنند. برای مثال در یکی از این متن‌های ایتایی آمده بود: «در تعجبم از این همه دوگانگی‌های چندگانه‌ی خودمحورپنداری رفقای انقلابی... موضوع افزایش میزان مشارکت است و تمام... حالا یکی با لیست انتخاباتی، یکی با شرکت جهت به پای صندوق آوردن طائفه‌اش، یکی هم به روش دیگر... هر چه در توان داریم باید برای افزایش مشارکت در انتخابات انجام دهیم که امنیت اقتصادی کشور، وابسته به میزان مشارکت در انتخابات است. باید از دوقطبی‌سازی‌های بچه‌گانه، دوری کرد... (کانال فانوس بصیرت)» و یا در نمونه دیگری در این حوزه نوشته شده بود: «تردید نیست اگر کوتاهی کنیم، در تشدید همه مشکلات و کاستی‌های بعدی که مردم در آینده با آن مواجه خواهند شد، شریک خواهیم بود؛ بله ما هم مشکلاتی داریم، ایراداتی هم وجود دارد و صدالبته گلاب‌ها هم کم نیست؛ اما وقتی دشمن سعی می‌کند با خرابکاری، اخلاص در زندگی روزمره مردم، و به دردها انداختن آنها از طریق مواردی چون هک پمپ بنزین، قطع گاز، برق، آب و غیره آنها را دل‌سرد کند، این یعنی به فکر این مردم نیست، بلکه مقاصد خود را با ایجاد تقابل ملت و حاکمیت پیگیری می‌کند. (برگرفته از کانال آنتی شبهه)» البته پس از انتخابات و اعلام میزان مشارکت، متن‌هایی مشترک در فضای ایتا بازنشر شد که به‌نوعی نشان از